

Vi testar snigelfällor

Text & foto: Monika Langlet

Det finns inget medel som ensamt utrotar sniglar. Däremot kan man med en kombination av olika metoder hålla sniglarna i schack.

SALLADEN HAR FÅTT stå i fred hela sommaren. Nematoderna i salladslandet gjorde susen. Jag vattnade med nematoderna i slutet av maj där jag satt ut de små spåda salladsplantorna och frösått sommarblommor. Runt hela landet monterades ett elektriskt stängsel – *Snigelbromsen* – som hindrade nya sniglar att komma in. I fjol var samma rabatt invaderad av sniglar. I år har den klarat sig helt utan angrepp.

NEMATODERNA ÄR EN välsignelse – om de är levande när man får dem.

Bishop of Landaff dahliorna som varit hårt snigelangripna de senaste åren delades upp på två olika rabatter – båda vattnades med nematoder. Den ena med nematoder vars utgångsdatum låg ett par veckor framöver.

Den andra med nematoder där utgångsdatum har passerats med tio dagar. Den första rabatten är helt utan angrepp.

I den andra är alla knoppar och bladen på flera plantor helt avätna.

Där kompletterade jag också med att lägga en kopparmatta runt dahliorna som hägn. Den skulle förhindra sniglarna att ta sig fram till de spåda knopparna men fungerade snarare som ”röda mattan”.

Levande var i alla fall de nematoder jag vattnade komposten med. Tidigare hittade jag sniglar varje dag på undersidan av plastsäcken som skyddar komposten. De har totalt lyst med sin frånvaro sedan komposten fick sig en rejäl nematodduch.

Nematoder i kombination med ett hägn samt spridning av Ferramol eller liknande medel av järnfosfat är de metoder man bäst kan hålla sniglarna stången. Även om man har flera skydd mot sniglar bör man inte upphöra med att regelbundet leta upp och plocka bort sniglarna manuellt helst i skymningen eller på regninga dagar. Då kommer de fram för att söka föda bland trädgårdens primörer. Dagar utan regn ser man dem sällan – bara glansiga spår efter slemmet.

DE SNILLRIKA REDSKAPEN som med elekt-

ricitet eller giljotin ska ersätta handplockning fick tummen ner av samtliga fem testare.

Den elektriska gaffeln dödar inte sniglarna – i bästa fall bedövas de en stund – sen kryper de vidare.

Snigeln ignorerar helt kopparbandet. Foto: Agneta Viberg

Salladslandet två veckor efter utvattning med nematoder. Landet klarade sig från snigelangrepp hela sommaren.

Råttorna har länsat snigelbarerna med *Ferramol* och rättgift. Bara rättgiftskornen låg kvar när råttorna mumsat i sig järnfosfaten.

Ingen snigel lyckas ta sig över det elektriska staketet *Snigelbromsen* där det står fritt från överhängande växter.

– Gaffeln blir snabbt slemmig och då blir det kortslutning i apparaten, säger Ernst Ödegaard, en av våra testare.

Snailex ”snigelklipparen” som liknar en gångstav blev mycket snabbt geggig och osmaklig att ha att göra med.

– Det går fortare att böja sig ner och klippa dem med en sax som man genast torkar bort slemmet ifrån med lite papper, säger vår testare Birgitta Lundin.

Alla som testat *SG* saneringsvätska var överens om att det var den äckligaste av alla metoder att döda sniglar med. Sniglarna svällde upp och i bästa fall förintades till slem. Ofta låg ett halvt slemmigt och halvt torrt kadaver kvar efter flera timmars plåga.

STAKET ELLER HÄGN för sniglar finns av varierande slag, antingen insaltade, med en profilkant, med elektriska stötar, koppar eller kalkliknande granulat. Hägn dödar inte sniglarna utan motar dem från att komma in i rabatterna eller trädgården. Weibulls insaltade skumgummistaket torkade och krympte.

– Tyvärr har produkten inte haft någon framgång på marknaden – så den har utgått ur vårt sortiment, säger Per von Bostel, produktchef på Weibull Trädgård AB.

Saltade staket dödar inte sniglarna däremot dödar de jorden som blir saltindränkt.

Staketet med pulserande elektrisk spänning är mycket omständliga att sätta upp. Spänningen, 15 volt, i *Snigelbromsens* staket var tillräcklig för att stoppa sniglarna.

Svaga elektriska stötar om 3 volt som i *Gotchas* staket och i den elektriska gaffeln reagerar inte sniglarna på.

Hindrar sniglar effektivt gör det profilvinklade plåttstaketet.

– Ur skönhetsynpunkt är det inte någon höjdare, men det fungerade bra runt salladsrabatten, säger Kenneth Nilsson, också en av Koloniträdgårdens testare.

Att undvika växter som hänger över alla typer av hägn är näst intill omöjligt på en liten kolonilott. Det gick bra i maj men efter midsommar är betingelserna helt annorlunda. Här gäller daglig handplockning som komplement.

– Koppartejpen som ska skydda krukorna fungerar inte alls, säger Agneta Viberg som haft besvär med att få tejpen att sitta snyggt på krukorna.

FERRAMOL – DE SMÅ blå granulatkornen med järnfosfat – lockar till sig sniglarna som äter dem med god aptit. Sedan drar de sig undan och torkar. Tyvärr lockas även råttor och fåglar av snigelgodiset, men dör inte av det – tvärtom.

Att lägga de dyrbara järnfosfatkornen i snigelbarer kan vara ett sätt att få dem att räkka längre. Då löses de inte upp av regn och bevattning.

Jag lade rättgift i barerna – då fick de stå i fred för råttorna. När jag blandade järnfosfatkorn och rättgift i ”barerna” gick råttorna bärsärkagång. De hade rivit upp alla spett, vält bort stenarna på askarna och släpat bort locken. Där barerna varit placerade låg bara några rättgiftskorn kvar på jorden. ❁

i Jordbruksverkets broschyr www.sjv.se. (Sök på publikationer).

Vår egen broschyr om spanska skogssnigeln, *Lätt om Odling nr 43* finns också i en reviderad version på nätet, www.koloni.org. Broschyren kan även beställas från Kansliet.

TIPS

Det är nog tillverkarna av alla undermedel och metoder som drar den högsta vinstlotten i kampen mot sniglarna. Flera av de andra metoderna och medlen som säljs dyrt kan i många fall ersättas av hemmagjorda, billigare metoder.

Öfällor som för några år sedan fanns i flera utföranden går nästan inte att uppbringa i handeln längre eftersom man lika lätt gör dem av ett plasttråg eller en avklippt petflaska som grävs ner på skrå i jorden. Ölen drar åt sig sniglarna. Men det både stinker och är ganska äckligt att ta hand om öldränkta sniglar.

Finmalen kalk, aska och kaffesump eller färskt snusmalet kaffe kan ersätta det dyra ”granulatet” från Plantagen.

Medel mot mossa innehåller jämsulfat och borde också avskräcka sniglarna men de äter det inte eftersom det inte har samma godiseffekt som de blå järnfosfatkornen.

Hägn med profilkanten kan man göra själv genom att spika på en bit takpapp på en bräda eller på överkanten av en pallkrage som Vera Kraft från Småland tipsat Koloniträdgården om.

Snigelkonferens i Norge

I Norge tar man snigel frågan på allvar. I april i år inböd man till en nationell snigelkonferens i Bergen med det vitsiga namnet Årets segaste konferens. **Solveig Sidblad** var där.

"Storvuxna" norska sniglar sjunger och showar.

HÄR SAMLADES FORSKARE, odlare, myndigheter med flera till en hel dag späckad med information och över 200 personer hade hörsammat inbjudan. Från Sverige var vi representanter från Fritidsodlingens Riksorganisation, Riksförbundet Svensk Trädgård, Jordbruksverket och Göteborgs Naturhistoriska Museum.

Dagen började med en överraskning när ett gäng "fullvuxna" sniglar invaderade scenen under kampsång/rap och plakat med slagord som "Ja til øl", "Snail power" och "Vi vil leve i fred".

Därefter tog Norges jordbruksminister Terje Riis Johansen till orda, kavlade upp ärmarna och utlovade tre extra miljoner för informationssatsningar om spanska skogssnigeln förutom tidigare anslag som finns för forskning mm.

Vad fick vi veta som vi inte redan visste?

- Att den snigel vi kallar spansk skogssnigel, *Arion lucitanicus*, förmodligen inte är samma som den inhemska typen i Spanien och Portugal utan en närbesläktad hemmahörande i Frankrike
- Att plockning av sniglar kan minska antalet med 70-80 procent på tre år
- Att Nemaslug, nematodpreparatet mot sniglar, bara har effekt på unga mördarsniglar och att preparatet kräver minst fem plusgrader i jorden för att verka. Rekommendation är att bekämpa med nematoder tidigt och sent på säsongen.
- Snigelförekomsten har minskat med 80 procent i labbförsök med nematoder
- Att man med säkerhet vet att spanska skogssnigeln korsar sig med vår inhemska svarta skogssnigel och ger en fertil avkomma. Däremot vet man inget säkert om dess aggressivitet.
- Att kakaoflis och Alginat (ett jordförbätt-

ningsmedel) som barriär har en viss hämmande effekt, bättre än stenmjöl, kaffepelletts och bark i ett jämförande försök i tagetesplanteringar

- Att hela jordgubbsodlingar i Norge har ödelagts av mördarsnigeln
- Att man i Norge än så länge har en mer punktvis, lokal spridning

Vad gör man då i Norge?

Jo, Mattilsynet, Universitetet i Bergen, Bioforsk, Hageselskapet med flera organisationer och forskare går ihop i en handlingsplan för att hejda utbredningen och helst utrota snigeln i Norge. Man anordnar utbildningar för lokala snigelinformatörer i Bioforsk Plan- och utlysning regi runt om i landet. Dessutom utlyses en tävling om bästa bekämpningsmetoden och de har tagit fram en mycket bra informationsbroschyr om handlingsprogrammet. För detta har man fått ett extra statligt anslag för 2008 på tre miljoner kronor utöver det årliga anslaget på 1,3 miljoner för 2005-2008.

Från Sverige presenterade Ted von Proschwitz från Göteborgs Naturhistoriska Museum de uppgifter man har idag om spridning av snigeln i Sverige och Europa. Man vet att snigeln kan föröka sig upp till Norrlandsgränsen, alltså i höjd med ekens nordgräns. Den första hybridsnigeln konstaterades redan 1987 men man har inte vetat något om dess förökningsförmåga tills nu.

De norska forskarna presenterade de olika projekt de drivit sen 2005 och som ska redovisas i år. Ännu är inte alla resultaten publicerade så mer information lär komma. Det man studerat är bland annat sniglarnas livscykel, utbredning i landet, olika bekämpningsmetoder i trädgårdar bland annat barriärer, bekämpning med nematoder, jordlöpare som predatorer, släktskap mellan

olika skogssnigelarter genom att analysera fettsyror och genom dissektion.

Det de norska forskarna nu vill kartlägga är sniglarnas livscykel mer i detalj och hur de påverkas av olika klimatfaktorer.

Hög vinteröverlevnad

Den kunskap man hittills fått fram i studier vid universitetet i Bergen visar att snigeln övervintrar som ung snigel och kommer fram mellan mars och maj. Vinteröverlevnaden är relativt hög. Parning sker på sensommaren och äggläggningen sker från augusti till oktober i Bergen (tidigare i Göteborg enligt uppgift). 10-150 ägg läggs i varje kull. 10-20 procent av äggen överlever. Ägg kan överleva sex till sju minusgrader. I labbförsök har 50 procent överlevt vid fyra plusgrader.

Av rena kemiska bekämpningsmedel så är det både i Sverige och Norge enbart järnfosfatpreparat som är tillåtna i fritidsodling. Alla forskare verkar vara överens om att också järnfosfat är ett effektivt medel som dock måste skyddas mot regn, fåglar med mera. Järnfosfat i kombination med effektiv plockning verkar vara en framkomlig väg. 🌱

i Samma dag som konferensen hölls lanserades den gemensamma hemsidan www.snegler.info med mycket lockande och läsvärd information. Det var en av de konkreta idéer vi tog med oss hem och snart kommer också FOR att ha en egen snigelsida på nätet.

FAKTA

Målen i den norska handlingsplanen är att:

- reducera populationen av spansk skogssnigel
- hindra spridning till nya områden
- bidra till ökad kunskap hos målgrupper,
- ta fram ny kunskap
- utveckla effektiva bekämpningsmetoder för alla målgrupper

Åtgärder:

- forskningsplan 2008
- riskvärdering av nya bekämpningsmedel
- kurser för att utbilda plantinspektörer
- kurser för att utbilda kompetenspersoner i trädgårdsföreningar och kommuner

Stort produkttest

Koloniträdgårdens testpanel har testat produkter för snigelbekämpning under ledning av **Monika Langlet**.

Medel som dödar

Märke	Nematoder Nemaslug och Biobest	Ferramol	Elektrisk snigeldödare	Snailex"Snigelklippare"
Form	Pulver som löses i vatten. Mikroskopiska maskar.	Järnfosfat i form av blå granulatkor.	Spett som ger en elektrisk stöt.	Gåstav med skärblad som klyver snigeln.
Mängd	12 miljoner till 40 m2	25 kilo	1 spett	1 stav
Återförsäljare	www.bionema.se www.lindesro.se www.nyttodjur.se	www.biobasiq.se	www.motavack.se	www.motavack.se Försäljning se hemsidan
Pris	325:- / 295:- / 298:- inkl leverans	1 852:-	129:-	139:-
Fraktkostnad	Bionema 80:- Lindesro 41:30 Nyttodjur - ing uppg	463:-	89:-	89:-
Övrigt	Levereras per post oftast med kylklamp.	Storpack ger lägre kilopris.	Batterier ingår ej (2x1,5v).	
Handhavande	Lätt - blanda med vatten och strila ut.	Lätt att sprida. Förstörs vid regn.	Obehagligt att sticka spetten i snigeln.	Lätt men giljotinen blir snabbt smetig.
Kommentar	Omöjligt att veta om nematoderna lever vid leverans. Jorden ska vara fuktig vid utvattning och hållas fuktig de första dygna. I Nyttodjurs leverans saknas svensk beskrivning.	Effektivt, men dyrt och odrygt, om man inte använder "gömmor" som skydd för regn och bevattning. Godis, men inte dödande, för råttor och fåglar, som överlistar "gömmorna".	Dödar inte utan ger sniglarna endast en tillfällig elchock. När gaffeln blir slemmig blir det kortslutning i el-gaffeln. Äcklig hantering med slemmig gaffel.	Fungerar endast på stora sniglar. Bra för den som inte kan böja sig ner och plocka. Osmakligt och svårt att rengöra "giljotinen".

Hägn/redskap som stoppar sniglarna

Märke	SG - saneringsmedel mot mördarsniglar	Snigelbromsen	Gotcha Plant GuardSlug Fence	Snigelstaket i galvaniserat stål
Form	Flytande saltlösning Natriummetasilikat <2% C10 Alkoholetoxilat <1% Akyglusoid <1%	Elektriskt staket, ansluten till elnät, 15 V.	Elektriskt staket med batterier, 2 x 1,5 V.	En meter långa och 25 cm höga profilplåtar.
Mängd	1 liter	50 meter	10 meter	12 x 1 meter + 4 hörn
Återförsäljare	www.savegarden.se Försäljning se hemsidan	www.snigelbromsen.se	www.motavack.se	www.nyttodjur.se
Pris	115:-	985:-	399:-	1 298:- inkl leverans
Fraktkostnad		220:-	89:-	
Övrigt	Godkänd av kemialieinspektionen, enl tillverk.		Batterier ingår ej.	Väger 17 kg
Handhavande	Lätt. Spraya på snigeln eller äggen.	Tydlig och bra bruksanvisning.	Saknar svensk beskrivning.	Lätt att montera. Dansk beskrivning.
Kommentar	Grymt. Spraya på snigeln och den för en lång, utdragen döds kamp. Andra sniglar som äter inom ett dygn dör också.	Fungerar bra men otroligt pilligt att sätta upp. Svårt att få nätet sträckt. Hög snubbelfaktor. Elektriciteten måste regelbundet kollas. Sniglarna fastnar på eltrådarna.	Värdelös. Fungerar inte. Svag strömstyrka som ej påverkar sniglarna. Trasigt kontaktbleck. Stumt och omedgörligt när man ska sätta ner staketet i marken.	Dominerande men effektivt och gediget. Den bockade kanten förhindrar sniglarna att ta sig in i den inhägnade rabatten om inte växter från utsidan hänger över kanten.

► Stort produkttest

Hägn/redskap som stoppar sniglarna

Märke	Weibulls Stoppar	Schneckenfrei Snigelbarriärer	Snigel- och ogräsmatta	Snigeltejp
Form	Skumgummiliknande saltindränkta stavar	Saltimpregnerade masonitliknande remsor.	Kopparmatta för krukor och rabatter.	Självhäftande koppartejp för krukor
Mängd	8 x 1 meter	8 x 1 meter	180 x 50 cm	4 meter
Återförsäljare	www.weibulls.com	www.snigelstaket.se	www.raodor.com	Plantagen
Pris	315:-	296:-	125:-	298:-
Fraktkostnad	Ingen frakt när den köps i butik	249:-	60:-	
Övrigt	Har utgått. Finns kvar i vissa butiker	Ingen svensk, bara tysk beskrivning.	Koppar ska ge sniglarna en lätt stöt.	Koppar ska ge sniglarna en lätt stöt.
Handhavande	Svåra att hantera.	Svårt att sätta upp de sköra remsorna.	Lätt att klippa i rundlar och rutor eller remsor.	Bökigt att få fast teipen på krukorna.
Kommentar	Halva stavarna var vid inköp stela. Stavarna, form av 3 cm fyrkantiga ormar torkar, krymper och slingar sig. Inga sniglar men gräs och växtlighet dör av saltet.	Masonitplankor som lätt går av. Sitter inte kvar i jorden utan bukter och lägger sig. Det ger stora "glipor" i hägnet. Fäller ut mycket salt, växtlighet närmast hägnet torkar och vissnar.	Vill man lägga mattan i remsor utmed planteringar måste den förankras annars blåser den bort. Men mattan fungerar inte sniglarna går obesvärade över den.	Mycket liv och lite ull. Kopparbandet har ingen som helst verkan. Sniglarna regerar inte när de kryper över teipen.

Hägn/redskap som stoppar sniglarna

Märke	Motsnigel	Mathilda snigelbar	Snigelstopp
Form	Lergranulat sepiolite	Tunn plastask för snigelmedel	Rund behållare för snigelmedel
Mängd	1, 65 liter	5 små askar	7 spett
Återförsäljare	Plantagen	www.snigelbaren.se Försäljning se hemsidan	www.nyttodjur.se
Pris	79:-	150:-	235:- inkl leverans
Fraktkostnad	–	–	–
Övrigt	Odrygt	Gömma för järnfosfat	Gömma för järnfosfat
Handhavande	Lätt att hålla ut runt växterna.	Lätt att hantera – dock lite skör.	Lätt att placera och fylla på.
Kommentar	Försvinner vid vattning då den också förlorar sin eventuella egenskap att hålla sniglarna borta.	Asken är ett skydd för den dyrbara järnfosfaten. Råttor och fåglar länsar snabbt lådan på dess innehåll och försvinner i bland med hela lådan, trots sten på locket.	Det lilla plastparasollet är av gedigen hårdplast men den 7 cm långa pinnen som ska sättas i marken är skör och går lätt av. Råttor och fåglar drar upp eller tar av locket på "baren".

VARNING!

Snigelgifet **Mesuro** (*metiocarb*) är inte tillåtet att vare sig köpa eller använda av privatpersoner och i privatträdgårdar. Det är ett klass 2 medel som bara får användas av yrkesodlare med särskild behörighet och omgärdat med stränga restriktioner om användning. Det är mycket giftigt för vattenlevande organismer och giftigt för fåglar och andra djur.

Jordbruksverkets broschyr www.sjv.se. Sök på publikationer.

Vår egen broschyr om spanska skogssnigeln, *Lätt om Odling nr 43* finns också i en reviderad version på nätet, www.koloni.org.

Mördarsnigeln –

skadedjuret som inte tagits på allvar i Sverige

Göran Svanfeldt deltog i somras som representant för fritidsodlarna i den första svenska konferensen om mördarsnigeln.

Snigel mumsar i sig knopparna på Dahliorna *Bishop of Landaff*. Foto: Monika Langlet.

MÖRDARSNIGELN UPPGES HA setts första gången 1975 i Skåne, dit den anlant i en grönsakslåda. Först under 1990-talet började snigelproblemet uppmärksammas. Då beställde Fritidsodlingens Riksorganisation FOR från Lantbruksuniversitetet en första praktisk dokumentation av snigelns utseende, levnadssätt, bekämpningsmöjligheter etcetera, eftersom ingen annan tog det nya snigelproblemet på allvar.

Under de drygt tio år som gått sedan dess har klagomålen från förtvivlade trädgårdsägare blivit allt högljuddare. Mest uppgivna eller desperata har trädgårdsägare varit på Västkusten, där det fuktiga klimatet gynnar snigeln. Naturhistoriska museet i Göteborg har från början dokumenterat snigelinvasionen och tillhandahållit information. Men några allvarliga varningssignaler eller förslag till generella åtgärder mot snigeln tycks inte ha utgått.

I RIKSDAGEN HAR problemet dock sedan flera år regelbundet uppmärksammas, inte sällan efter kontakter med FOR. Men Riksdagen

har avslagit alla förslag om åtgärder med motiveringen att trädgårdsägarna själva bör klara problemet – vilket skiljer sig från den uppmärksamhet snigeln fått i Norge och som beskrivs på sidan 13.

Förra året kom så de första larmsignalerna från svenska lantbrukare som fått problem med sniglar i fodret till korna, både matvägrande kor och sjuka och döda kalvar rapporterade. Då blev snigel frågan med ens viktig för jordbrukarnas organisationer och för Jordbruksverket.

I JULI INBJÖD Jordbruksverket till ett seminarium med forskare och olika intressenter om snigeln och vad som kan göras i Sverige. Vid ett möte med journalister demonstrerades hur sniglarna nu finns i jordbruket och hur man börjat försök med bekämpning.

Den inbjudne holländske snigelforskarens bedömning blev dock ganska pessimistisk för svensk del när han såg hur stora möjligheter sniglarna på sikt har att överleva i alla diken, skogsbryn, hagmarker etcetera (väsentligt annorlunda än i Holland). Flera jordbruksväxter uppgavs emellertid vara mindre känsliga för snigelangrepp så snart de kommit igång med att växa ordentligt, förhoppningsvis gäller det även i trädgårdar.

FRÅN FRITIDSODLARNAS SYNPUNKT är det positivt att spanska skogssnigeln sent omsider erkänns som ett verkligt problem i Sverige och att Jordbruksverket nu engagerar sig i frågan. Vi kommer att göra vårt bästa för att tillsammans med Jordbruksverket och andra få med fritidsodlingen i ett nationellt samarbete för att begränsa snigelproblemet.

Jordbrukets bekämpningsmetoder kommer kanske inte alltid att vara användbara i en trädgård och tvärtom. Men ju vanligare snigeln blir i trädgårdarna desto större är risken att de sprider sig till jordbruket, därför har vi ett gemensamt intresse i att kunna hålla tillbaka snigeln. Erfarenheterna från Norge bör naturligtvis utnyttjas. ✿

Text: Göran Svanfeldt

FOR förbereder just nu en särskild snigelsida www.snigel.org.

Nematoder

Mikroskopiska maskar stoppar sniglarna

Koloniträdgården köpte tolv miljoner nematoder på Internet från tre företag, **Bionema, Lindesro och Nyttodjur** i maj, just när nematoderna mot sniglar godkända av Kemikalieinspektionen i Sverige.

Bionema som levererar nematoderna i Nemaslug's gröna originalask är dyrast, 325 kronor, men snabbast med leveransen. Beställningen gjordes den 27 maj och den 28:e kom leveransen per post med kylklamp. Lindesro är billigast, 295 kronor. De levereras också per post med kylklamp och i Nemaslug's gröna originalask två dagar efter beställning. Vill man ha ett postpaket och SMS-avisering är det andra fraktagifter än de som framgår av hemsidan som gäller. De avser endast brev-försändelse.

Nyttodjur har en vit ask märkt Biobest biological systems för 298 kronor. På beställningen står att man får leveransen inom 3-7 dagar. Leveransen kom efter en vecka. Den enda försändelsen utan kylklampar och med ett tio dagar gammalt utgångsdatum på asken. Det förklaras i ett bifogat brev med att nematoderna håller sig två till tre veckor efter utgångsdatum.

Bruksanvisningarna från de tre leverantörerna skiljer sig lite åt. Bionema har den enklaste, Lindesro den krångligaste och Nyttodjurs beskrivning var på danska. Beskrivningarna går ut på att man ska blanda nematoderna i kallt vatten, röra om och strilla ut dem över fuktiga odlingar. Jordtemperaturen bör ligga mellan 5 och 20 grader.

Bionema föreslår 40 liter vatten och Lindesro och Nyttodjur 80 liter till en förpackning av 12 miljoner nematoder.

I Bionemas beskrivning står att jorden ska hållas fuktig några dagar efter behandlingen. I Lindesros liksom i Nyttodjurs beskrivningar står att jorden ska hållas fuktig i 14 dagar efter utspridningen.

Nematoderna tål inte UV-ljus – solljus- och bör därför vattnas ut på kvällen och jorden ska vara fuktig när man sprider rundmaskarna.

Nematoderna lever i cirka 6 veckor i jorden. Men finns det sniglar i jorden så kryper nematoderna in i dem och förökar sig. Nematoderna sprids vidare genom nematodinfekterade sniglar som äts upp av andra sniglar.

Men det gäller att vara hemma när leveransen kommer. Nematoderna är färskvara med begränsad hållbarhet som kräver förvaring i kylskåp. Det går inte att skicka tillbaka en leverans av nematoder till något av de tre företagen.

Text: Monika Langlet